

בס"ד, י"א שבט תשפ"א

24 ינואר 2021

תיק 80008

החלטה

בעניין שבין

הנתבע

התובע

מזמין עבודת קבלן

קבלן בנייה

א. רקע

התובע הוא קבלן אשר בנה את ביתו של הנתבע. קודם לכן הנתבע עבד אצל התובע כפועל בניין, וכן הילוה לתובע כספים רבים למשך תקופה מסוימת.

התובע טוען שהנתבע חייב לו סך 52,225 ₪. סכום זה הוא הפער שבין מה שהתובע סבור שמגיע לו (567,225 ₪), לבין מה ששילם הנתבע עד כה (515,000 ₪). התובע הציג את החישוב על פיו הגיע לסך כל התמורה המגיעה לו. הנתבע חלק על חלק מהפריטים, וכן טען טענות קיזוז נוספות. לפיכך, בכל מקום בו לא קיבלנו את טענות התובע נכתוב כמה יש להפחית מהתביעה שלו.

שני הצדדים הסכימו שבית הדין יכריע בדרך של פשרה במחלוקות שביניהם, לפיכך נדון בקצרה בכל המחלוקות שבין הצדדים.

לצורך הבהרת הדברים נציין את האירועים העיקריים:

ינואר 2019 – תחילת עבודה שלב א – סוכם תשלום על בסיס ימי עבודה של פועלים (יומיות).

סוף ינואר 2019 – תחילת עבודה שלב ב: עבודות גמר – על בסיס הסכם גלובלי.

07.03.19 – סיום העבודה.

בתאריך י"ב תשרי תש"פ שלח בית הדין פסק דין חלקי ולא חתום לצדדים. בעקבות זאת, הצדדים שלחו חומרים נוספים לבית הדין, לאחר עיון בחומרים מוציא בית הדין כעת פסק דין מתוקן ומחייב.

ב. נושאי הדין

1. מע"מ על תשלום עבור פועלים
2. תשלום על קו מים עד למבנה
3. תשלום על קו ביוב מהמבנה החוצה

עמוד 1 מתוך 9

4. תשלום עבור עבודות גבס בבית – קשתות ונישות
5. איטום חדרים רטובים וקורת יסוד + הכנות לאיטום
6. ביטון דלתות חוץ והכנסת סומסום לבית
7. ביצוע תקרת עץ בחדרים
8. תשלומי פנסיה לנתבע
9. אובדן הכנסות של הנתבע בגין הלוואה שנתן לתובע
10. פיצוי לנתבע בגין עלות יועץ פנסיה
11. נזקים שגרם התובע ועבודות שלא השלים

ג. מע"מ על תשלום עבור פועלים

הצדדים סיכמו שהנתבע ישלם לתובע בשלב הראשון של העבודה 850 ₪ לכל יום עבודה של פועל באתר, כאשר בפועל יש לשלם על 52 ימי עבודה. התובע טוען שסכום זה אינו כולל מע"מ, והסכום כולל מע"מ הוא 51,714 ₪. לדבריו, אם יש לשלם את המע"מ מתוך ה-850 ₪ שהוא מקבל, הרי שמדובר במחירי הפסד בלתי סבירים. הנתבע טוען שכיוון שלא סוכמו דברים מפורשים, הסכום הזה כולל מע"מ, ועליו לשלם רק 44,200 ₪.

דין: נפתח בכך שהתובע רוצה להוציא ממון מהנתבע ועליו נטל הראיה, וראיה כזו לא הוצגה בפנינו. יתירה מזו, בבתי המשפט נקבע כי חזקה שסכום לתשלום שסוכם בחוזה כולל מע"מ (ראו בתוך: ע"א 1113/09 עו"ד אבנר כהן נ' המשביר החדש בע"מ; אהרן נמדר, **מס ערך מוסף כרך א**, מהד' חמישית, 2013 עמ' 406). יתכן שפסיקה זו מהווה מנהג המדינה, ובוודאי שהיא אינה מסייעת לתובע שעליו נטל הראיה.

בפני בית הדין הוצגו שורה של מסמכי סיכום חשבון שכתב התובע, ובכל אחד מהם סכום שונה, ברובם הסכום הנתבע עבור היוםיות לא כלל את המע"מ. בנוסף, התובע עצמו אמר שבשלב השני בו קיבל תשלום גלובלי תמחר את הפועלים במחיר נמוך מ-850 ₪ + מע"מ והסכים לעבוד במחירי הפסד, אך לא כך בשלב הראשון בו קיבל תשלום על בסיס הוצאות. טענה זו מהווה ראיה מסוימת עבור הנתבע שיתכן שתשלום של 850 ₪ ליום כולל מע"מ, ובוודאי שקביעת המחיר על סך זה אינו מהווה הוכחה לטובת התובע.

לפיכך, תביעה זו – נדחית, ויש להפחית 7,514 ₪ מהתביעה.

ד. תשלום על קו מים עד למבנה

בשלב השני של העבודה נתן התובע לנתבע הצעת מחיר לביצוע שורה על עבודות פנים בבית, וזאת, על בסיס תוכנית כללית של הבית. לטענת התובע ההצעה לא כללה ביצוע צינור מים עד הבית, ואילו הנתבע טען שהצינור כלול בעבודות האינסטלציה שסוכמו.

עמוד 2 מתוך 9

דיון: הדרישה לתשלום עבור קו מים מופיעה בסיכומי החשבון השונים שהגיש התובע לנתבע (בחלק כתוב 2000 ₪ + מע"מ ובחלק 2,500 ₪), מה שמלמד על כך שלא מדובר בדרישה חדשה שנוספה לקראת התביעה בבית הדין. בנוסף, הנתבע הודה בדיון הראשון שמקו המים נהנים שכנים נוספים, מה שתומך בטענה שמדובר בעבודה שאיננה חלק מבניית ביתו של הנתבע עליה סוכם.

לפיכך, תביעה זו מתקבלת.

ה. תשלום על קו ביוב מהמבנה החוצה

התובע טען שכיוון שצינור הביוב לא מופיע בתוכנית על בסיסה נתן את הצעת המחיר בשלב השני, הרי שמדובר בתוספת בניה שיש לשלם עליה תוספת. בתחילה הנתבע טען שבתוכניות המפורטות שהוא העביר לפועלים של הנתבע לאחר תחילת העבודה, הצינור מופיע ולכן הוא כלול במחיר.

לאחר שני דיונים הנתבע טען עוד כי מדובר בתשלום על עבודה בלבד ואת החומרים הוא סיפק וכן העבודה לא הושלמה והיה צורך לבטל את הצינור, והנתבע עשה זאת בעצמו. על כך יש להפחית את התשלום בסך 1350 ₪, כמו כן, היתה תקלה בצינור והוא שילם 350 ₪ על תיקון (הלחמה).

התובע השיב כי העבודה כללה גם חומרים אך לא בטון, והמחיר שנקבע הוא סביר. התובע טען שהנתבע לא אמר לו שיש תקלה, ובוודאי לא ניתנה לו הזדמנות לתקן אותה, והנתבע לא הכחיש זאת.

דיון: לגבי השאלה האם קו הביוב נכלל בהצעת המחיר – מוסכם שהצעת המחיר ניתנה על בסיס תוכנית כללית (פרו' 1, עמ' 4), ולטענת הנתבע לאחר הסיכום ועוד לפני תחילת העבודות הוא העביר לפועלים של התובע תוכניות מפורטות. התוכנית הכללית שהוצגה בפנינו כוללת רק את הבית ולא את הצנרת היוצאת ממנו.

כיוון שהצעת המחיר ניתנה על בסיס תכנית כללית, הדעת נותנת שהסכום שנקבע מתייחס רק לתכנית זו, ולא לפריטים שנוספו בתוכניות המפורטות שנוצרו מאוחר יותר. בנוסף, דרישת התשלום עבור קו הביוב מופיעה גם היא בסיכומים השונים שהעביר התובע לנתבע.

בין הצדדים יש הכחשה נוספת בשאלה האם העבודה כללה גם חומרים. אמנם התובע הוא המוציא מחברו, אולם, כיוון שהנתבע העלה טענה זו בשיהוי גדול מספק נפחית רק שליש מהתביעה, קרי 660 ₪. לגבי הטענה לליקוי, כיוון שנראה שמדובר בתיקון ללא עלות חומרים, וכיוון שלא ניתנה לתובע הזדמנות לתקן נפחית עוד כשליש מעלות התיקון עבור העבודה שנחסכה לתובע, קרי נפחית 120 ₪.

על כן, נפחית בסעיף זה 780 ₪ מהתביעה.

עמוד 3 מתוך 9

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים P.O.B 8178 Jerusalem 91080 **Main Office:**

טל' 02-5371485 Tel פקס 02-5379626 Fax www.erezhemdah.org beitdin@erezhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

ו. תשלום עבור עבודות גבס בבית – קשתות ונישות

התובע טוען שביצוע עבודות הגבס לא היה כלול בהצאת המחיר שנתן בשלב השני. הנתבע טוען שגם בתוכנית הכללית יש סימן לכך שיבוצעו עבודות גבס, אמנם ללא פירוט. התובע השיב שאכן רואים בתוכנית משהו, אך אין פירוט (פרו' 1, עמ' 4).

דיון: לאור העובדה שהתובע מודה שגם בתוכנית הכללית היה אפשר לראות סימן לעבודות אלה, אך ללא פירוט, הרי שהתובע התחייב לבצע עבודות גבס, אך רק עבודות מינימליות בלבד. לכן נכריע בדרך פשרה (כפי שהתבקשנו) שהנתבע ישלם שני שלישי מהתביעה על סעיף זה.

לפיכך, בגין סעיף זה יש להפחית 5,000 ₪ מהתביעה.

ז. איטום חדרים רטובים וקורת יסוד + הכנות לאיטום

התובע טוען שאיטום הבית (9,500 ₪) והכנות לאיטום (1,989 ₪) לא היו כלולים בהצעת המחיר והוא זכאי לתשלום עליהם. הנתבע השיב כי סעיף זה כלול ב"טיח חוץ" (פרו' 2, עמ' 5) ו"נולד פתאום" (פרו' 1, עמ' 3).

דיון: הנתבע הגיש לבית הדין בהצעת מחיר הלא-סופית שנתן לו התובע (סומן בדיון כטבלה מס' 5), לטענתו בתאריך 28.01.19, כלומר, בעת סיום שלב א, ותחילת שלב ב. בטבלה זו כתוב שאיטום חדרים רטובים וקורת יסוד יבוצע על ידי קבלן משנה ויעלו 9,000 ₪. הדבר מוכיח שאינם כלולים בטיח חוץ שמופיע בסעיף נפרד.

על כן תביעה זו מתקבלת.

ח. ביטון דלתות חוץ והכנסת סומסום לבית

התובע דורש 1,404 ₪ עבור ביטון דלתות חוץ, ו-1,989 ₪ עבור הכנסת סומסום לבית, והנתבע טוען שהיה יכול לבצע אותו במחיר זול יותר.

דיון: כיוון שמוסכם שעל הנתבע לשלם על עבודות אלה והשאלה היא כמה, וכדי לחסוך זמן וכסף בבירור מחלוקת על סכומים לא-גדולים אלה, נכריע בדרך פשרה ונפחית כרבע מהחיוב.

לפיכך, יש להפחית 850 ₪.

ט. ביצוע תקרת עץ בחדרים

התובע ביקש לקבל סך 4,475 ₪ עבור ביצוע עבודה זו וכן 5,148 ₪ עבור החומרים (שנקנו ממעוזיה). שני הצדדים הסכימו שמדובר בחריגה מהתוכנית המקורית (פרו' 1, עמ' 3), וכן שניהם הסכימו כי לבקשת הנתבע בוצעה תקרת עץ בסלון עליה קיבל התובע תוספת תשלום (פרו' 1, עמ' 5).

עמוד 4 מתוך 9

התובע טוען שמדובר בשינוי שביקשו התובע ואשתו ואשר היה ברור שיגרור תוספת תשלום. הנתבע טען שהתובע שכנע אותו לעשות תקרת עץ והוא חשב שהשינוי לא יגרור תוספת תשלום. לדבריו, בסלון מדובר על תקרה מורכבת ואילו כאן על תקרה פשוטה ואילו היה יודע שיידרש לתוספת תשלום לא היה מבקש זאת. כמו כן, יש לזכות אותו על העלויות הנחסכות בגין ביצוע תקרה זו.

דיון: בית הדין רואה חובה להעיר לתובע על אופן ההתנהלות שלו שבאה לידי ביטוי גם בסעיף זה, על פיה הוא מבצע עבודות מבלי להבהיר למזמין את העלות הכרוכה בהן. בימינו, אין קושי לשלוח הודעה כתובה שבה מפורטת העלות, והדבר לא יעב את התקדמות העבודה. בניגוד לכך, ההתנהלות של התובע גורמת למחלוקות, לעגמת נפש, ולעתים אף לנזק כספי למזמין ולקבלן.

מעבר לביקרת האמורה, למעשה, בעניין החיוב בסעיף זה נחלקו הדיינים.

דעת המיעוט: מדובר כאן ב"יורד ברשות", כלומר, באדם שביצע עבודה בהסכמת בעל הנכס ללא סיכום מה תהיה התמורה. במקרה זה שורת הדין היא תשלום מלא. אולם, כיוון שהנתבע טוען שהיה מוגבל ביכולת הכספית שלו, והתובע ידע על כך, הרי שיש מקום להתפשר ולחייב אותו בשני שליש העלות (ע"פ שולחן ערוך חו"מ שמא, ד).

דעת הרוב: לאור העובדה שהתובע היה מודע לקושי הכלכלי של הנתבע, היה עליו הבהיר בצורה ברורה שתהיה עלות נוספת לתקרת העץ. כיוון שלא עשה זאת, וכיוון שהנתבע היה יכול להסתפק בתקרה רגילה, יש לפטור את הנתבע לחלוטין מסעיף זה, מתוך הנחה שהתובע ביקש תוספת מעבר לעלות הביצוע של תקרה רגילה.

לפיכך, הנתבע פטור מתשלום על עבודה זו.

י. תשלומי פנסיה לנתבע

התובע הסכים לשלם כל מה שהחוק מחייב אותו, הנתבע הגיש את החישוב שהתובע ערך, ואשר בסיכומו כתב התובע כי הוא חייב לנתבע 32,931 ₪. מסכום זה שולמו בדרך של קיזוז 30,000 ₪. נמצא שהתובע חייב לנתבע 2,931 ₪ עבור סעיף זה. התובע טען כי לא ניתן לקזז סכום זה מחיוב הנתבע אלא יש לבצע תשלום לקרן הפנסיה, וכך ייעשה.

בנוסף, הנתבע דרש פיצוי על הנזק האקטוארי בגין איחור בתשלומי הפנסיה. הכוונה לאובדן הרווחים שהיה הנתבע מקבל על כספי הפנסיה שלו בקרן הפנסיה. הנתבע פירט שהנזק האקטוארי שנגרם לו עומד לדעתו על 3,193 ₪. התובע השיב גם לו נגרמו הפסדים בגלל האיחור בתשלום חובו של הנתבע.

דיון: הצדדים התחייבו בהסכם הבוררות לשלם גם אובדן רווח. בפסק דין ארץ חמדה גזית 70072 דנו בסוגיית מניעת רווח וסקרו את הפוסקים שכתבו שכאשר מדובר ברווח ברור חייב.

עמוד 5 מתוך 9

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים 91080 P.O.B 8178 Jerusalem

טל' 02-5371485 Tel 02-5379626 פקס Fax 02-5379626 www.eretzhemdah.org beitdin@eretzhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

הרב חיים בלוך¹ דן באריכות בסוגיה זו ומסקנתו היתה:

1. מומלץ לקבוע בהסכם הבוררות כי הצדדים מתחייבים לשלם על מניעת רווח כפי שיקבע בית הדין.

2. על בסיס התחייבות זו ראוי שבית הדין ישקול חיוב כאשר נמנע רווח וודאי, במקרים הבאים:

1. כאשר אדם שעשה מעשה וגרם למניעת רווח, כגון, מניעת גישה פיזית לרכושו של אדם שגרמה למניעת רווח וודאי.

2. כאשר אדם נשכר לבצע פעולה אולם לא ביצע אותה וגרם למניעת רווח וודאי.

במקרה זה, מדובר על נזק כמעט וודאי, כיוון שבדרך כלל כספי הפנסיה צוברים רווחים. בנוסף, חובתו של המעסיק לשלם לנתבע היא במסגרת התקשרות עסקית ולכן לעניין זה התובע הוא בגדר "אדם שנשכר לבצע פעולה". לאור כל זאת, התובע צריך לשלם על אובדן הרווחים של הנתבע, בגלל שדחה ללא סיבה את תשלום כספי הפנסיה. איננו מקבלים את טענת התובע שנגרמו לו הפסדי רווחים בגלל שהנתבע לא שילם את חובו בזמן, כיוון שעיקוב התשלום היה בטענות שונות בהן דן פסק דין זה. זאת, בניגוד לאי תשלום הפנסיה שעוכב ללא סיבה.

לפיכך, יש להפחית מחובו של הנתבע סך 3,193 ₪ עבור אובדן הרווח מהאיחור מהפקדה. בנוסף, יפקיד התובע לקופת הפנסיה של הנתבע סך לנתבע 2,931 ₪.

יא. אובדן הכנסות של הנתבע בגין הלוואה שנתן לתובע

הנתבע הלווה לתובע 300,000 ₪ ללא ריבית למשך תקופה מסוימת. כעת הוא מבקש פיצוי על אובדן הרווחים שהיה מקבל אילו הכסף היה מושקע ולא ניתן לתובע.

דין: הכסף ניתן בהסכמה ללא ריבית. ממילא, לא ניתן לבקש כעת לשנות את פרטי ההסכם למפרע.

התביעה הנגדית בסעיף זה – נדחית.

יב. פיצוי לנתבע בגין עלות יועץ פנסיה

הנתבע טען שבתחילה התובע אמר לו שיש זמן להשיג משכנתא, אולם, בהמשך לחץ עליו וגרם לו לשלם ליועץ פנסיה כ-5,000 ₪, ועל כך הוא מבקש פיצוי.

דין: גם לפי טענת הנתבע ההחלטה לפנות ליועץ פנסיה התקבלה על ידו, מבלי שהתובע איים עליו באלימות. ממילא, הוא אינו יכול להטיל את האחריות להחלטה זו על התובע.

¹ ראו עוד: הרב חיים בלוך, נייר עמדה 13: חיוב על מניעת רווח, אתר דין תורה,

התביעה הנגדית בסעיף זה – נדחית.

יג. טענות נוספות

1. עבודה של אדם אחר

נפתח בכך שהתובע הודה שעליו להפחית 1,200 ₪ עבור עבודה שביצע אדם אחר.

2. תקורה על קבלני משנה

בנוסף, טען הנתבע כי יש לפטור אותו מתשלום התקורה שגבה התובע עבור קבלני המשנה שעבדו באתר. הנתבע טען שבאופן כללי אין זה הוגן לגבות ממנו תשלום עבור תקורה לאחר שהוא הלווה לתובע ללא תמורה 300,000 ₪. בנוסף, הוא טען באופן נקודתי שאת אחד מקבלני המשנה, הוא הזמין בעצמו וסיכם על תשלום ללא קבלה וללא מע"מ ובסופו של דבר התובע גבה דם את המע"מ, וגם את התקורה. הנתבע השיב שהזמנת קבלני משנה דורשת ממנו עבודה ועל כך הוא גובה תקורה.

דיון: נושא זה ממחיש כיצד דווקא התקשרות בין חברים, שנעשית ללא סיכומים ברורים מביאה אותם למחלוקות. כל האחד מהצדדים טוען שהוא הפסיד מהתקשרות זו. התובע טוען שתמחור פועל יומי ללא מע"מ פירוש הפסד, והנתבע טוען שגביית תקורה משיתה עליו הוצאות מיותרות, וזאת כאשר היה מצופה מהתובע לבוא לקראתו לאור ההלוואה שקיבל ממנו.

מבחינת בית הדין העמימות בהסכמים בין הצדדים היא מה שמכונה בהלכה "דברים שבלב" – כל אחד מהצדדים פירש את ההסכם באופן המיטיב עמו מבלי לומר זאת לחברו. במצב כזה עלינו לפסוק על פי המנהג המקובל. למיטב ידיעתנו מקובל שקבלן גובה תקורה על קבלני משנה, ולכן דרישת התובע סבירה.

לגבי הזמנת קבלן המשנה – ברור שיש חובה הלכתית לשלם מע"מ, וטענת הנתבע בעניין זה נדחית. בנוסף, גם אם נקבל את טענת הנתבע שהוא סיכם עם קבלן המשנה אין בכך די. תקורה נגבית לא רק על הסיכומים, אלא על תיאום, ליווי, פיקוח ואחריות לתוצאה. בכל אלה נשא התובע ולכן הוא זכאי לתקורה.

3. ליקויים

הנתבע טען שהיה פיצוץ בצינור מים שתיקונו עלה 1000 ₪ וכן תיקון חשמל שנדרש בגלל בעיה באיטום בסך 400 ₪. התובע השיב כי הנתבע לא הודיע לו על הליקויים, ואילו היה מודיע לו הליקויים היו מתוקנים על ידי נותני שירות ללא כל עלות במסגרת האחריות שלהם.

דיון: כיון שהנתבע לא התריע בפני התובע על הליקויים, וכיוון שלטענת התובע אילו מודיעים לי על הליקויים הם היו מתוקנים ללא כל עלות, הרי שהתובע פטור מלשלם על תיקון ליקויים אלה.

עמוד 7 מתוך 9

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים 91080 Jerusalem P.O.B 8178 Brurya St. Main Office:

טל' 02-5371485 Tel 02-5379626 פקס Fax 02-5379626 www.eretzhemdah.org www.eretzhemdah.org ע"ר מס' 580120780 beitdin@eretzhemdah.org

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

יד. הוצאות משפט

התובע שילם ₪ 783 עבור הוצאות משפט. על פי מדיניות בית הדין, כאשר שני הצדדים נוהגים באופן סביר במהלך הטיפול בתיק האגרה מתחלקת באופן שווה, וכך ייעשה כאן.

לפיכך הנתבע ישלם לתובע 391 ₪ עבור הוצאות משפט.

טו. סיכום ולוח תשלומים

אנו מקבלים את התביעה, למעט הסכומים הבאים:

מע"מ על תשלום עבור פועלים – 7514 ₪.

זיכוי בגין קו ביוב – 780 ₪

זיכוי עבודות גבס – 5000 ₪.

ביטוח דלתות חוץ והכנסת סומסום לבית – 850 ₪.

תקרת עץ בחדרים – 4,475 + 5,148 = 9,623 ₪.

זיכוי בגין נזק אקטוארי – 3,193 ₪.

זיכוי בגין תשלום לאדם אחר – 1,200 ₪.

סה"כ הפחתות מהתביעה – 28,160 ₪.

בנוסף, על הנתבע לשלם 391 ₪ עבור הוצאות משפט.

על כן על הנתבע לשלם לתובע 24,456 ₪.

בנוסף, על התובע להפקיד 2,931 ₪ לקופת הפנסיה של הנתבע.

הנתבע ביקש פריסה ארוכה של התשלום והתובע התנגד לאורך הזמן הרב שעבר מסיום העבודה ועד לתביעה ולמתן פסק דין. אנו מקבלים את טענת התובע, ומאפשרים לנתבע לשלם את הסך הנ"ך בתוך 60 יום לכל היותר.

טז. החלטה

1. הנתבע, חייב לשלם לתובע סך 24,456 ₪ וזאת בתוך 60 יום מהתאריך הנקוב על פסק דין זה.

2. בנוסף התובע חייב להפקיד לקופת הפנסיה של הנתבע 2,931 ₪.

3. על התובע לבצע את ההפקדה בתוך 30 יום מהתאריך הנקוב על פסק הדין. אם לא יבצע זאת במועד ויוודא שהנתבע קיבל על כך אסמכתא, יוכל הנתבע להפחית סכום זה מהחיוב שלו.

עמוד 8 מתוך 9

4. שני הצדדים הסכימו שפסק הדין יינתן בדרך של פשרה ולכן אין אפשרות לערער על פסק דין זה.

פסק הדין ניתן ביום י"א שבט תשפ"א, 24 ינואר 2021.

והאמת והשלום אהבו

בזאת באנו על החתום

הרב אברהם יצחק שוורץ

הרב עדו רכניץ, אב"ד

הרב ארי סט

עמוד 9 מתוך 9

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים P.O.B 8178 Jerusalem 91080
טל' 02-5371485 Tel 02-5379626 פקס 02-5379626 Fax 02-5379626
www.erezhemdah.org beitdin@erezhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois